

L'ofici d'il·lustrar

Il·lustrar és un ofici, no és una afició. És l'art d'escriure amb imatges. Existeix un filó exquisit i nombrós d'aquest tipus d'autors que reivindiquen ser considerats com alguna cosa més que «decoradors de pàgines». Vicent Ferrer, el president de l'Associació Professional d'Il·lustradors Valencians –Apiv–, considera que la formació i la dignificació professional són les assignatures pendents del sector:



Vicente Ferrer,
president de l'Associació Professional
d'il·lustradors Valencians (Apiv)

La formació i la dignificació professional són les assignatures pendents del sector:

La il·lustració és un treball tan respectable i definit com qualsevol altre però el treball d'un il·lustrador és molt solitari. «Tal vegada per aquesta circumstància, tot i que hi ha una cantera important d'il·lustradors, es va retardar la creació d'una associació professional» explica el president d'Apiv, Vicente Ferrer. L'Associació Professional d'Il·lustradors Valencians es va formalitzar l'any 1997 després de diferents temptatives que no arribaren a quallar. Havia arribat el moment de disposar d'un lloc comú a partir del qual començar a conèixer el treball dels altres companys de professió i resoldre els problemes que, en la majoria dels casos, són comuns a tots els professionals d'aquest ofici.

La idea va sorgir d'un grup d'il·lustradors valencians, membres de l'Associació d'Il·lustradors Catalans. «Era ridícul que, tenint a València tants professionals d'aquest ofici, no tinguérem la nostra pròpia associació formalitzada» comenta Ferrer. A més a més, en el sector existia un interès per crear la federació d'il·lustradors i per tal que això fora possible, calia sumar als col·lectius de Barcelona i Madrid una nova associació que, en aquest cas era la de València. Estar federat, assenyala Ferrer «significava cobrar més força, disposar de més informació i obtindre majors avantatges per als associats» .



Vinyeta de Lina Vila

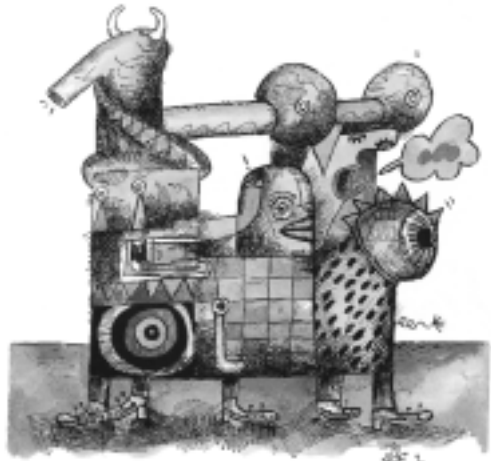
Avui en dia, el col·lectiu compta amb més de cent cinquanta socis: il·lustradors de llibre infantil, d'història, de disseny, de publicitat, de cartellisme i de Belles Arts, entre altres. «No som puristes», puntualitza Ferrer i entre nosaltres hi ha professionals de les més diverses branques dins de l'àmbit de la il·lustració. Potser –continua Ferrer– «persisteix encara una confusió terminològica i és habitual que els que fan publicitat, per exemple, pensen que no tenen res a veure amb els il·lustradors, però en les nostres exposicions han participat també fotògrafs i dissenyadors, perquè el seu treball s'ha considerat un treball d'il·lustració. Els problemes són comuns a tots, i en Apiv caben tots els que exerceixen aquest ofici des de qualsevol dels seus vessants».

Activitats de l'Apiv

Entre les activitats més destacades que ha organitzat l'Apiv es troben les dues exposicions *Animalada* i *Cinema de paper* fruit de les quals l'Apiv disposa d'un catàleg d'il·lustradors valencians que dona a conèixer gran part dels seus treballs.

Animalada va ser la primera exposició que es va realitzar, quan l'associació encara estava en procés de formació. Per a dur-la a terme, comenta Ferrer, «va caldre llogar una sala d'exposicions, però l'esforç va pagar la pena ja que van participar més de cent il·lustradors». L'èxit fou enorme i el Consorci de Museus va editar el catàleg de les obres exposades, que és una de les seues millors cartes de presentació». Amb la subhasta d'obres donades pels socis i simpatitzants van poder pagar el lloguer del local. Va ser, segons Ferrer, com tocar en el metro per poder pagar la guitarra, però els resultats van ser magnífics. En relació a les ajudes, explica el president de l'Apiv «en

Les editorials valencianes no donen molt de treball als il·lustradors. Hi ha més mercat a Madrid o a Barcelona.



Vinyeta de Txemacántropus

reben algunes puntuals, però que no són suficients per a pagar un treball tan extraordinari en qualitat i esforç com el que hem fet a les dues exposicions».

Animalada ha recorregut la Comunitat Valenciana i l'última exposició organitzada per l'Apiv *Cinema de paper*, comença ara a circular per tot l'estat. Hi participen socis d'Apiv i també col·laboren fotògrafs i dissenyadors que han realitzat un treball d'il·lustració. Un total de 123 obres que van ser exposades en la Fundación Bancaixa i van ser visitades per més de 4.000 persones. En aquesta ocasió, el Consorci de Museus també es va fer càrrec del patrocini del catàleg i amb la seua ajuda, l'associació està buscant els llocs més interessants per a donar-li difusió.

Les exposicions han suscitat l'interés de professionals i persones alienes al sector. Prova d'això han estat les nombroses visites rebudes en ambdues convocatòries i «l'arribada massiva de nous socis que s'ha produït després de cada una d'elles» indica Ferrer. A més a més, l'associació va celebrar en Nadal una subhasta a la Societat General d'Autors -SGAE-, on van eixir a la venda reproduccions, esbossos i originals de cartells i altre tipus d'il·lustracions, amb un preu d'eixida de mil pessetes. La iniciativa, segons Ferrer, «va ser molt divertida, es va subhastar obres de qualitat i va ser una manera de recaptar fons per al col·lectiu».

Tant l'associació com la federació compten amb publicacions periòdiques. Apiv edita «Café», una fulla de tiratge curt, amb il·lustracions i informació puntual d'interés per al col·lectiu». «La i», editada per la Federació és de caràcter quadrimestral i es distribueix a través d'una subscripció que no és exclusiva per a socis.

Som considerats decoradors del text i sovint no ens inclouen en la portada dels llibres com a co-autors, encara que hi haja més il·lustracions que text.



Cartell de Paco Giménez

L'Apiv compta, des de fa unes setmanes, amb un nou local, situat en el número 5 del Passeig de la Farina: «un centre de reunió, que servirà per a activitats de l'Apiv, exposicions de socis, presentacions de llibres, xerrades, etc» explica Ferrer. L'Apiv, però, no és un club social, és un lloc comú en el qual els professionals d'aquest sector reben una llarga sèrie de serveis entre els quals es troba una borsa de treball per a empresaris o persones que necessiten en un moment donat un il·lustrador especialitzat en una de les facetes d'aquest ofici, també un servei d'assessoria jurídica que s'ofereix des de la federació, i una pàgina web (www.apiv.com) en la qual s'informa de totes les activitats. Els socis reben, a més, informació puntual relacionada amb la professió, assessorament per a presentar treballs i projectes.

Autors secundaris

L'il·lustrador se sent menystingut en el mercat editorial i publicitari. Al nostre país, la il·lustració s'utilitza sobretot en publicitat, però menys que en altres països. Pel que fa al mercat editorial, segons Ferrer, «les editorials valencianes no donen molt treball als il·lustradors, i afegeix, hi ha més mercat a Madrid o Barcelona». És comú, doncs, que un il·lustrador no visca exclusivament de les seves il·lustracions i que haja de buscar una segona ocupació per a eixir endavant, com a dissenyador gràfic o professor de dibuix, per exemple. A València, tradicionalment, hi ha molta vocació en aquest camp, però no es donen els instruments necessaris per a conduir-les. La formació dels il·lustradors és una de les assignatures pendents. En general els il·lustra-

Les assignatures pendents d'Apiv són la formació i la dignificació de la professió, cal molta autocrítica i més implicació en la vida professional amb un desig ferm de millorar-la.



Cartell de Jose Luis Ágreda

dors s'han format pel seu compte, o són autodidactes o procedeixen de Belles Arts o d'acadèmies privades. Abans Arts i Oficis tenia una assignatura d'il·lustració però, actualment, ha desaparegut. «La manca de formació específica, comenta Ferrer, és un inconvenient en molts sentits perquè la gent desenvolupa les seves vocacions però no sap què fer amb els seus dibuixos i no és del tot conscient que això que fa es pot convertir en una professió».

En quant a l'àmbit editorial, es considera l'escriptor com el vertader autor del llibre, mentre que els il·lustradors, afirma Ferrer «no som considerats autors gràfics dels llibres, no se'ns inclou en moltes ocasions en la portada dels llibres com a co-autors i encara que hi haja més il·lustracions que text, se'ns considera mers decoradors del text». «La prova és –continua Ferrer– que si a les biblioteques demanes un llibre pel nom del seu il·lustrador segur que no el troben». Les editorials promocionen els escriptors, els concerten entrevistes en mitjans de comunicació per difondre la seua obra i currículum. Tanmateix, el president de l'Apiv considera que als il·lustradors no se'ls tracta igual i que això constitueix un greuge comparatiu.

La il·lustració «no es pren prou seriosament, cal fer molts treballs per a poder dedicar-t'hi exclusivament i açò, en ocasions, deriva en “un tot val” que desvirtua la professió» considera Ferrer. Les assignatures pendents conclou el president de l'Apiv «són la formació i la dignificació de la professió, cal molta autocrítica i més implicació en la vida professional amb un desig ferm de millorar-la».

Ana Gimeno

És comú que un il·lustrador no visca exclusivament de les seves il·lustracions i que haja de buscar una segona ocupació per a eixir endavant, com ara dissenyador gràfic o professor de dibuix.



Cartell d'Alberto Botella



Vinyeta
d'Alejandra Hidalgo